

Demografisk analys: På egna ben. En beskrivning av ungas flytt från föräldrahemmet 2015:3

BE0701

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	5
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	5
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	6
2.2.3	Mätning.....	6
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	7
2.2.6	Modellantaganden.....	7

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	7
B.3	<i>Aktualitet</i>	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer.....	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation.....	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Uppl ynningstjänster.....	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde:

A.2 Statistikområde

Statistikområde:

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	Lotta Persson
<i>Telefon:</i>	08-506 94 211
<i>Telefax:</i>	08-506 94 772
<i>E-post:</i>	demografi@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	Karin Lundström
<i>Telefon:</i>	08-506 94 187

Telefax

08-506 94 772

E-post:

demografi@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99). Studier inom demografisk analys baseras till stor del på uppgifter från Registret över totalbefolkningen (RTB), som i sin tur bygger på uppgifter som Skatteverket levererar från folkbokföringen. Många av de variabler som används i analyserna används även i befolkningsstatistiken och enligt förordningen om den officiella statistiken, SFS 2001:100, ska Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för befolkningsstatistiken till SCB.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Studier inom demografisk analys baseras till stor del på uppgifter från Registret över totalbefolkningen (RTB), som i sin tur bygger på uppgifter som Skatteverket levererar från folkbokföringen. Många av de variabler som används i analyserna används även i befolkningsstatistiken och enligt förordningen om den officiella statistiken, SFS 2001:100, ska Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för befolkningsstatistiken till SCB.

A.9 EU-reglering

Den demografiska analysen berörs inte direkt av någon EU-reglering. Indirekt berörs den eftersom grundmaterialet från befolkningsstatistiken är EU-reglerad. För mer information, se *Beskrivning av statistiken* för befolkningsstatistiken, www.scb.se/be0101.

A.10 Syfte och historik

Flytten från föräldrahemmet har senarelagts över tid. Ur ett demografiskt perspektiv är flytten hemifrån viktig då detta till exempel är en förutsättning för att bilda familj och skaffa barn. Flytten hemifrån är också många gånger en förutsättning för att kunna vidareutbilda sig. Den här studiens syfte är att beskriva när kvinnor och män flyttar hemifrån och om flyttåldern har förändrats sedan 1990. I rapporten beskrivs även vart kvinnor och män flyttar när föräldrahemmet lämnas och vad de gör året efter flytt.

Rapporten är en *Demografisk analys*, www.scb.se/be0701. Syftet med demografiska analyser är att analysera och beskriva utvecklingen när det gäller fruktsamhet, dödlighet och migration, att ge underlag för de antaganden som ligger till grund för de årliga befolkningsframskrivningarna (se *Befolkningsframskrivningar*, www.scb.se/be0401) samt att analysera och beskriva parbildning och separationer.

Analys av befolkningsutvecklingen har i princip gjorts sedan befolkningsstatistiken startade 1749. I samband med den stora utvandringen till Amerika gjordes en omfattande emigrationsutredning. *Krisen i befolkningsfrågan* på 1930-talet är ett annat exempel på när analys av befolkningsutvecklingen var högaktuell. SCB har länge haft i uppgift att löpande analysera befolkningsutvecklingen och att göra specialundersökningar inom befolkningsområdet. Sedan 1986 publiceras analyserna i serien Demografiska rapporter. Senast flytten från föräldrahemmet studerades var i rapporten, *Flytten hemifrån*, som publicerades 2008.

A.11 Statistikanvändning

Demografisk analys har en bred grupp av användare, där regeringen, statliga myndigheter, kommuner och landsting är huvudanvändarna. Rapporterna används också av media, studerande och allmänhet för att få ökad kunskap om demografiska utvecklingstrender i samhället.

A.12 Uppläggning och genomförande

I datamaterialet ingår kvinnor och män som flyttade hemifrån för första gången under perioden 1990–2013 och som vid flyttfallet var mellan 15 och 35 år gamla. Personerna är födda i Sverige eller har invandrat före 15 års ålder och levde med någon eller båda biologiska föräldrar vid 15 års ålder.

Materialet som används i denna studie bygger på uppgifter från *Historiska befolkningsregistret (HBR)* och *Flergenerationsregistret*. HBR innehåller uppgifter om alla individer som varit folkbokförda i Sverige någon gång från 1968. I registret samlas uppgifter om bland annat församling och fastighet för den folkbokförda befolkningen över tid. Fastighet är den minsta geografiska enhet som används vid framtagning av datamaterialet. I *Flergenerationsregistret* finns kopplingar mellan barn och deras föräldrar. Med hjälp av uppgifter om fastighet kan barn och föräldrar kopplas samman de perioder som de bor på samma fastighet och därmed kan familjeförhållanden följas över tid.

Vad kvinnor och män gör året efter flytt har undersökts genom att studera olika sorters inkomster tillsammans med information om registrering i olika skolformer. Inkomstuppgifter från och med 1997 och framåt är hämtade från databasen STATIV, medan uppgifter om värnpliktsersättning hämtats från den registerbaserade sysselsättningsstatistiken (RAMS). Inkomstuppgifter för perioden före 1997 har hämtats från databasen LISA.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering görs.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Detta är inte relevant eftersom rapporten *På egna ben. En beskrivning av ungas flytt från föräldrahemmet* är en engångsrapport.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objektet är individer och målpopulationen är kvinnor och män som flyttade hemifrån för första gången under perioden 1990–2013 och som vid flyttillfället var mellan 15 och 35 år gamla. Personerna är födda i Sverige eller har invandrat före 15 års ålder och levde med någon eller båda biologiska föräldrar vid 15 års ålder. Det är endast den registrerade flytten hemifrån vi avser att studera. Detta kan skilja sig från den verkliga flytten hemifrån i de fall kvinnor och män inte adressändrar sin flytt.

1.1.2 Variabler

De variabler som ingår i rapporten är flyttålder, typ av flytt (definierad utifrån flyttdestination) och aktivitet efter flytten hemifrån (förvärsarbete, studerande, arbetslös).

1.1.3 Statistiska mått

Flyttåldern redovisas i form av medianåldern vid flytten hemifrån. Resultaten presenteras även i form av antal och andelar.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter år (1990–2013), kön, kommuntyp, län, svensk och utländsk bakgrund, familjetyp, syskon och disponibel inkomst per levnadsnivå.

1.1.5 Referenstider

Statistiken innehåller information om de som flyttade hemifrån under perioden 1990–2013.

1.2. Fullständighet

De demografiska analyserna har inte för avsikt att täcka hela demografiområdet utan beskriver vissa delområden. I den här rapporten studeras flytten hemifrån. Studien är avgränsad till de som var mellan 15–35 år gamla vid flytten hemifrån. Personerna är födda i Sverige eller har invandrat före 15 års ålder och levde med någon eller båda biologiska föräldrar vid 15 års ålder. Statistiken utgår från folkbokföring i Sverige.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken i denna rapport baseras på uppgifter från SCB:s totalräknade individregister. Registren är baserade på uppgifter från folkbokföringen.

I studien är det endast den första *registrerade* flytten hemifrån som studeras. Den första registrerade flytten hemifrån kan skilja sig från den faktiska flytten hemifrån i de fall som kvinnor och män inte adressändrat vid flyttillfället.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Statistiken i denna rapport bygger på befolkningsstatistiken, på uppgifter från RTB. Alla täckningsfel som finns i detta register finns också med i statistiken i denna rapport. Statistik som baseras på uppgifter från RTB har allmänt sett god kvalitet men i de fall då rapporteringen till folkbokföringssystemet sköts av individen själv, t.ex. vid flyttning, är mätfelet troligen mer omfattande än vad som är fallen med t.ex. födslar där rapporteringen sköts av barnmorskor.

2.2.3 Mätning

Mätningen för statistiken i rapporten består i att hämta uppgifter från SCB:s befolkningsregister.

Uppgifterna till de register som används hämtas från de externa folkbokföringsregistren och är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket (skattekontoren) som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den handbok i folkbokföring som används i arbetet.

Då rapporteringen sköts av individen själv, till exempel vid flyttning, förekommer förmodligen mätfelen. För mer information om befolkningsregistret, se vidare Beskrivning av statistiken (BaS) för Befolkningsstatistiken, www.scb.se/BE0101.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

Statistiken baseras på uppgifter från SCB:s totalräknade individregister där inget objektsbortfall finns men det förekommer partiellt bortfall i några fall.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser. Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de skall inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

För framtagning av datamaterialet som använts i statistiken har ytterligare bearbetningar gjorts. Här kan vissa fel ha uppkommit, det vill säga utöver de som finns för de olika administrativa register som är grundmaterial för statistiken. Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och statistiken kan antas vara relativt opåverkad av ytterligare bearbetningsfel.

2.2.6 Modellantaganden

I rapporten har medianåldern vid flytten hemifrån åldersstandardiserats utifrån den ålderssammansättning som 2013 års befolkning har. Detta innebär att förändringar i flyttålder över tid inte beror på förändringar i de undersökta gruppernas ålderssammansättning.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i vanlig mening i form av konfidensintervall beräknas inte eftersom det är en totalräknad studie.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Rapporten *På egna ben. En beskrivning av flytten från föräldrahemmet* är inte en återkommande rapport. Rapporten publiceras i serien Demografiska rapporter och rapporter i denna serie utkommer intermittent med ett par rapporter per år.

3.2 Framställningstid

Räknat från den senaste referenstidpunkten är framställningstiden till publicering ca 18 månader.

3.3 Punktlighet

Publicering sker i enlighet med SCB:s publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Statistikpubliceringen är av engångskaraktär och att jämföra över tiden är därmed inte relevant.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

I rapporten jämförs kvinnors och mäns medianålder vid flytten hemifrån över tid. Jämförelser av flyttålder görs också mellan olika kommuntyper, svensk och utländsk bakgrund och antal syskon. För att kunna jämföra grupperna över tid har medianåldern vid flytten hemifrån åldersstandardiserats utifrån den ålderssammansättning som 2013 års befolkning har för respektive grupp som studeras.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Annan statistik om *registrerad* flyttålder är jämförbar med denna statistik.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Rapporten publiceras i serien *Demografiska rapporter* och är tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se/be0701, och i tryckt form.

5.2 Presentation

Resultaten presenteras i form av text, diagram och tabeller.

5.3 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Dokumentation av statistiken (SCBDOK)*. Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/be0701.

Den publicerade rapporten innehåller ett dokumentationsavsnitt – *Fakta om statistiken* vilket är en sammanfattning av *Beskrivning av statistiken*.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Grunduppgifterna från SCB:s befintliga register är skyddade av gällande sekretessregler men avidentifierat mikrodata kan efter prövning lämnas ut för forskningsändamål och statistik. För utlämnande av mikrodata hänvisas till mikrodataenheten som nås via befolkning.forskning@scb.se.

5.5 Upplysningstjänster

Anna-Karin Nylin, Statistiska centralbyrån, 104 51 Stockholm, telefon
08-506 942 32, e-post: demografi@scb.se